

93.

T R A K T A T

koncyliacyjno-arbitrażowy między Polską a Węgrami, podpisany w Warszawie dnia 30 listopada 1928 roku,

Przekład.

W IMIENIU RZECZYSPOLITEJ POLSKIEJ,
MY, IGNACY MOŚCICKI,
PREZYDENT RZECZYSPOLITEJ POLSKIEJ,

wszem wobec i każdemu z osobna, komu o tem wie-
dzieć należy, wiadomem czynimy:

Dnia trzydziestego listopada tysiąc dziewięćset
dwudziestego ósmego roku podpisany został w War-
szawie między Rządem Rzeczypospolitej Polskiej a Rzą-
dem Królestwa Węgierskiego Traktat koncyliacyjno-
arbitrażowy o następującem brzmieniu dosłownem:

AU NOM DE LA RÉPUBLIQUE DE POLOGNE,
NOUS, IGNACY MOŚCICKI,

PRÉSIDENT DE LA RÉPUBLIQUE DE POLOGNE,

à tous ceux qui ces Présentes Lettres verront,
Salut:

Un Traité de conciliation et d'arbitrage ayant
été signé entre le Gouvernement de la République
de Pologne et le Gouvernement du Royaume de Hongrie
à Varsovie le trente novembre mil neuf cent vingt
huit, Traité dont la teneur suit:

TRAKTAT

koncyljacyjno - arbitrażowy między Polską
a Węgrami.

JEGO EKSCLENCJA PREZYDENT RZECZYPO-
SPOLITEJ POLSKIEJ

i

JEGO NAJJAŚNIEJSZA WYSOKOŚĆ REGENT
KRÓLESTWA WĘGIERSKIEGO,

ożywieni pragnieniem zacieśnienia węzłów przyjaźni, łączących Polskę i Węgry, oraz rozstrzygnięcia o ile możliwe w drodze koncyljacji lub arbitrażu, sporów, które mogłyby powstać między obydwojma krajami, postanowili zawrzeć w tym celu Traktat i wyznaczili swymi pełnomocnikami:

Jego Ekscelecja Prezydent Rzeczypospolitej
Polskiej:

Pana Augusta ZALESKIEGO, Ministra Spraw Za-
granicznych;

Jego Najjaśniejsza Wysokość Regent Królestwa
Węgierskiego:

Pana Ludwika WALKO, Ministra Spraw Zagranicz-
nych;

KTÓRZY, po zapoznaniu się ze swymi pełnomocnic-
twami, uznanymi za dobre i w należytej formie, zgo-
dzili się na następujące postanowienia:

Artykuł 1.

1) Wysokie Strony Umawiające się zobowiązują się poddawać postępowaniu koncyljacyjnemu; w odnośnym zaś wypadku — postępowaniu arbitrażowemu jakiegokolwiek bądź rodzaju spory, które powstałyby między Niemi i nie mogłyby być we właściwym terminie rozstrzygnięte w drodze dyplomatycznej.

2) Postanowienie to nie stosuje się do sporów wynikłych z faktów poprzedzających Traktat niniejszy i które należą do przeszłości.

3) Spory, dla których rozstrzygnięcia przewidziane jest specjalne postępowanie przez inne konwencje obowiązujące między Wysokimi Umawiającymi się Stronami, będą załatwiane zgodnie z postanowieniami tych konwencji.

Artykuł 2.

Gdy chodzi o spór, który w myśl ustawodawstwa wewnętrznego jednej ze Stron Umawiających się podlega kompetencji sądów krajowych tej Strony, Strona pozwana może sprzeciwić się aby spór poddany był postępowaniu koncyljacyjnemu lub rozjemczemu, zanim ostateczny wyrok nie zostanie wydany przez właściwą władzę sądową. Wniosek o koncyljację winien być w tych wypadkach zgłoszony najpóźniej w ciągu jednego roku licząc od tego wyroku.

Artykuł 3.

1) Koncyljacja powierzona będzie Komisji Koncyljacyjnej, złożonej z trzech członków, którzy wyznaczeni będą dla każdego poszczególnego wypadku, jak następuje, a mianowicie: Wysokie Strony Umawiające się zamianują każda po jednym Komisarzu wybranym z pośród ich odnośnych obywa-

TRAITÉ

de conciliation et d'arbitrage entre la Pologne et la
Hongrie,

SON EXCELLENCE LE PRÉSIDENT DE LA
RÉPUBLIQUE DE POLOGNE

et

SON ALTESSE SÉRÉNISSIME LE RÉGENT
DU ROYAUME DE HONGRIE,

animés du désir de resserrer les liens d'amitié qui unissent la Pologne et la Hongrie et de résoudre autant que possible par voie de conciliation ou d'arbitrage les différends qui viendraient à s'élever entre les deux pays, ont résolu de conclure à cet effet un Traité et ont désigné leurs Plénipotentiaires, savoir:

Son Excellence le Président de la République de
Pologne:

Monsieur August ZALESKI, Ministre de Affaires
Étrangères;

Son Altesse Sérénissime le Régent du Royaume de
Hongrie:

Monsieur Louis WALKO, Ministre des Affaires
Étrangères;

LESQUELS, après avoir pris connaissance de leurs pleins pouvoirs, reconnus en bonne et due forme, sont convenus des dispositions suivantes:

Article 1.

1) Les Hautes Parties Contractantes s'engagent à soumettre à une procédure de conciliation et, le cas échéant, à une procédure d'arbitrage, les différends, de quelque nature qu'ils soient, qui s'élevaient entre Elles et n'auraient pu être résolus par la voie diplomatique dans un délai raisonnable.

2) Cette disposition ne s'applique pas aux différends nés de faits qui sont antérieurs au présent Traité et qui appartiennent au passé.

3) Les différends pour la solution desquels une procédure spéciale est prévue par d'autres conventions en vigueur entre les Hautes Parties Contractantes, seront réglés conformément aux dispositions de ces conventions.

Article 2.

Lorsqu'il s'agit d'un différend qui, aux termes de la législation intérieure de l'une des Parties Contractantes relève de la compétence des tribunaux nationaux de celle-ci, la Partie défenderesse peut s'opposer à ce qu'il soit soumis à une procédure de conciliation ou d'arbitrage avant qu'un jugement définitif ait été rendu par l'autorité judiciaire compétente. La demande de conciliation doit, dans ces cas, être formée une année, au plus tard, à compter de ce jugement.

Article 3.

1) La conciliation sera confiée à une Commission de Conciliation composée de trois membres, qui seront désignés dans chaque cas particulier, comme il suit, savoir: les Hautes Parties Contractantes nommeront chacune un Commissaire choisi parmi leurs nationaux respectifs et désigneront d'un commun

teli i wyznaczają za wspólną zgodą Przewodniczącego Komisji za pośrednictwem obywateli Mocarstw trzecich.

2) Jeżeli w ciągu trzech miesięcy, licząc od dnia w którym jedna z Wysokich Umawiających się Stron zakomunikuje drugiej o swym zamiarze odwołania się do postępowania concyliacyjnego, mianowanie zaś Komisarza Strony przeciwnej lub wyznaczenie Przewodniczącego Komisji za wspólną zgodą Wysokich Stron Umawiających się nie nastąpiło, wówczas Prezydent Związku Szwajcarskiego będzie proszony o dokonanie potrzebnych nominacji.

Artykuł 4.

1) Komisja Concyljacyjna zostanie powiadomiona w drodze podania, skierowanego do Przewodniczącego przez obydwie Wyższe Umawiające się Strony, działające za wspólną zgodą, lub w braku tejże, przez jedną bądź przez drugą Stronę. Podanie po wyłożeniu pokrótce przedmiotu sporu, zawierać będzie wezwanie do Komisji o podjęcie wszelkich zarządzeń mogących doprowadzić do pojednania.

2) Jeżeli podanie pochodzi od jednej tylko ze Stron, zostanie ono przez nią podane do wiadomości niezwłocznie Stronie przeciwnej.

Artykuł 5.

1) Komisja Concyljacyjna będzie miała za zadanie wyjaśniać kwestje sporne, zbierać w tym celu wszelkie potrzebne informacje w drodze badania lub w inny sposób i usiłować pojednać Strony. Będzie ona mogła, po zbadaniu sprawy, podać Stronom warunki porozumienia, które będzie jej się wydawało właściwe i wyznaczyć im termin do wypowiedzenia się.

2) Po zakończeniu swych prac, Komisja sporządzi protokół stwierdzający stosownie do okoliczności bądź że strony doszły do porozumienia i jeśli zajdzie tego potrzeba, warunki tego porozumienia, bądź że Strony nie mogły być pojednane.

3) Prace Komisji winny być ukończone, o ile Strony nie ułożą się inaczej, w terminie sześciomiesięcznym, licząc od dnia, w którym spór wniesiony został do Komisji.

Artykuł 6.

W braku specjalnego przeciwnego postanowienia Komisja Concyljacyjna sama ustali swoją procedurę, która we wszystkich wypadkach winna być kontradiktoryjna. O ile chodzi o badania, Komisja, o ile nie zdecyduje jednogłośnie inaczej, zastosuje się do postanowień Tytułu III (Międzynarodowe Komisje badań) Konwencji Haskiej z 18 października 1907 r. o pokojowym załatwianiu sporów międzynarodowych.

Artykuł 7.

Komisja Concyljacyjna zbierać się będzie, o ile Strony nie ułożą się inaczej, w miejscu wyznaczonym przez Przewodniczącego.

Artykuł 8.

Prace Komisji Concyljacyjnej będą jawne jedynie na mocy decyzji powziętej przez Komisję za zgodą Wysokich Umawiających się Stron.

accord le Président de la Commission parmi les ressortissants de tierces Puissances.

2) Si, dans un délai de trois mois, à compter du jour où l'une des Hautes Parties Contractantes aura notifié à l'autre son intention de recourir à la procédure de conciliation, la nomination du Commissaire de la Partie adverse ou la désignation du Président de la Commission, d'un commun accord par les Hautes Parties Contractantes, n'est pas intervenu, le Président de la Confédération Suisse sera prié de procéder aux désignations nécessaires.

Article 4.

1) La Commission de Conciliation sera saisie par voie de requête adressée au Président par les deux Hautes Parties Contractantes, agissant d'un commun accord ou, à défaut, par l'une ou l'autre Partie. La requête, après avoir exposé sommairement l'objet du litige, contiendra l'invitation à la Commission de procéder à toutes mesures propres à conduire à une conciliation.

2) Si la requête émane d'une seule des Parties, elle sera notifiée par celle-ci sans délai à la Partie adverse.

Article 5.

1) La Commission de Conciliation aura pour tâche d'élucider les questions en litige, de recueillir à cette fin toutes les informations utiles, par voie d'enquête, ou autrement et de s'efforcer de concilier les Parties. Elle pourra, après examen de l'affaire, exposer aux Parties les termes de l'arrangement qui lui paraîtrait convenable et leur impartir un délai pour se prononcer.

2) À la fin de ses travaux, la Commission dressera un procès-verbal constatant, suivant les cas, soit que les Parties se sont arrangées et, s'il y a lieu, les conditions de l'arrangement, soit que les Parties n'ont pu être conciliées.

3) Les travaux de la Commission devront à moins que les Parties en conviennent différemment, être terminés dans le délai de six mois à compter du jour où la Commission aura été saisie du litige.

Article 6.

À moins de stipulation spéciale contraire, la Commission de Conciliation réglera elle-même sa procédure, qui, dans tous les cas, devra être contradictoire. En matière d'enquête, la Commission, si elle n'en décide autrement à l'unanimité, se conformera aux dispositions du Titre III (Commissions Internationales d'Enquêtes) de la Convention de La Haye du 18 octobre 1907 pour le règlement pacifique des conflits internationaux.

Article 7.

La Commission de Conciliation se réunira, sauf accord contraire entre les Hautes Parties Contractantes, au lieu désigné par le Président.

Article 8.

Les travaux de la Commission de Conciliation ne seront publics qu'en vertu d'une décision prise par la Commission avec l'assentiment des Hautes Parties Contractantes.

Artykuł 9.

1) Strony będą reprezentowane w Komisji Koncyliacyjnej przez agentów, których zadaniem będzie pośredniczyć między Niemi a Komisją. Strony będą mogły poza tem korzystać z pomocy doradców i rzeczoznawców mianowanych przez Nie w tym celu, oraz żądać przesłuchania wszystkich osób, których świadectwo wydałoby się Im pożyteczne.

2) Komisja będzie mogła ze swej strony żądać wyjaśnień ustnych od agentów, doradców i rzeczoznawców obydwóch Stron, oraz od wszystkich osób, których stawienie się za zgodą ich Rządu Komisja uznałaby za pożyteczne.

Artykuł 10.

O ile Traktat powyższy nie stanowi inaczej, decyzje Komisji Koncyliacyjnej będą pobierane większością głosów.

Artykuł 11.

Wysokie Strony Umawiające się zobowiązują się ułatwiać prace Komisji Koncyliacyjnej, a w szczególności dostarczać jej w możliwie jaknajszerszej mierze wszystkie pożyteczne dokumenty i informacje oraz używać środków, któremi One rozporządzają, aby pozwolić Komisji przeprowadzać na Ich terytorjum i zgodnie z Ich ustawodawstwem, wezwania i przesłuchania świadków lub rzeczoznawców oraz wizje lokalne.

Artykuł 12.

O ile koncyliacja nie dojdzie do skutku, każda z Wysokich Stron Umawiających się, będzie mogła żądać, aby spór został poddany arbitrażowi pod warunkiem, że chodzić będzie o spór natury prawnej.

Artykuł 13.

1) Wysokie Strony Umawiające się ułożą w każdym poszczególnym wypadku specjalny zapis określający wyraźnie przedmiot sporu, skład i poszczególne kompetencje trybunału, oraz wszelkie inne warunki ustanowione pomiędzy Niemi.

2) Zapis będzie ułożony w drodze specjalnego układu, podlegającego uprzedniej ratyfikacji przez odnośne Rządy.

Artykuł 14.

O ile niema warunku przeciwnego, postępowanie arbitrażowe będzie regulowane przez art. 51 do 85 Konwencji Haskiej z dnia 18 października 1907 r. o załatwianiu pokojowem sporów międzynarodowych.

Artykuł 15.

Postanowienia przewidziane w art. 12 niniejszego Traktatu nie naruszają możności poddania, jeśli się na to zgadzają obie Strony, sporu natury prawnej w drodze zapisu Stałemu Trybunałowi Sprawiedliwości Międzynarodowej na warunkach i zgodnie z procedurą przewidzianą w jego Statucie.

Artykuł 16.

1) Jeżeli zapis przewidziany w art. 13 nie zostanie ułożony w ciągu 6-iu miesięcy, które nastąpią po zgłoszeniu żądania arbitrażu, Strony zwrócą się w celu ułożenia tego zapisu do specjalnej Komisji, utworzonej w sposób następujący:

Article 9.

1) Les Parties seront représentées auprès de la Commission de Conciliation par des agents ayant mission de servir d'intermédiaire entre Elles et la Commission; Elles pourront, en outre, se faire assister par des conseils et experts nommés par Elles à cet effet et demander l'audition de toutes personnes dont le témoignage leur paraîtrait utile.

2) La Commission aura, de son côté, la faculté de demander des explications orales aux agents, conseils et experts des deux Parties, ainsi qu'à toutes personnes qu'Elle jugerait utile de faire comparaitre, avec l'assentiment de leur Gouvernement.

Article 10.

Sauf disposition contraire du présent Traité, les décisions de la Commission de Conciliation seront prises à la majorité de voix.

Article 11.

Les Hautes Parties Contractantes s'engagent à faciliter les travaux de la Commission de Conciliation et, en particulier, à lui fournir dans la plus large mesure possible tous documents et informations utiles, ainsi qu'à user des moyens dont Elles disposent pour leur permettre de procéder sur leur territoire et selon leur législation, à la citation et à l'audition de témoins ou d'experts et à des transports sur les lieux.

Article 12.

À défaut de conciliation, chacune des Hautes Parties Contractantes pourra demander que le litige soit soumis à l'arbitrage, à condition qu'il s'agisse d'un différend d'ordre juridique.

Article 13.

1) Les Hautes Parties Contractantes établiront, dans chaque cas particulier, un compromis spécial déterminant nettement l'objet du différend, la composition et les compétences particulières du tribunal, ainsi que toutes autres conditions arrêtées entre Elles.

2) Le compromis sera établi par un accord spécial sujet à la ratification préalable par les Gouvernements respectifs.

Article 14.

Sauf condition contraire, la procédure arbitrale sera réglée par les articles 51 à 85 de la Convention de La Haye du 18 octobre 1907 pour le règlement pacifique des conflits internationaux.

Article 15.

Les dispositions prévues par l'article 12 du présent Traité ne portent pas atteinte à la faculté de soumettre, si les deux Parties y consentent, un différend d'ordre juridique, par voie de compromis, à la Cour permanente de Justice internationale dans les conditions et suivant la procédure prévue par son Statut.

Article 16.

1) Si le compromis prévu par l'art. 13 ne sera pas établi dans les six mois qui suivront la notification d'une demande d'arbitrage, les Parties pour l'établissement de ce compromis se remettront à une Commission Spéciale, constituée de la manière suivante.

2) Każda Strona mianuje dwie osoby, z których jedna tylko może być jej obywatelem; osoby te wybiorą wspólnie Przewodniczącego. W razie równości głosów Prezydent Związku Szwajcarskiego proszony będzie o dokonanie potrzebnej nominacji.

3) Decyzja Komisji Specjalnej jest obowiązująca dla obu Stron.

Artykuł 17.

Wyrok wydany przez Trybunał będzie wykonywany z dobrą wiarą przez Strony.

Artykuł 18.

Wysokie Strony Umawiające się powstrzymują się podczas trwania postępowania concyliacyjnego lub arbitrażowego od wszelkiej czynności lub zarządzenia mogących odbić się szkodliwie na przyjęciu propozycji Komisji Concyljacyjnej lub na wykonaniu wyroku.

Artykuł 19.

Każda Strona poniesie swe własne koszty i połowę kosztów postępowania concyliacyjnego i arbitrażowego.

Artykuł 20.

Spory, które powstałyby w sprawie interpretacji lub wykonania niniejszego Traktatu będą z wyjątkiem przeciwnego porozumienia, poddane bezpośrednio pod arbitraż.

Artykuł 21.

1) Traktat niniejszy będzie ratyfikowany i wymiana ratyfikacyj nastąpi w Budapeszcie możliwie jaknajprędzej.

2) Wejdzie on w życie w trzydziestym dniu po wymianie dokumentów ratyfikacyjnych.

3) Traktat jest zawarty na okres trzech lat, licząc od daty jego wejścia w życie.

4) Jeżeli Traktat nie będzie wypowiedziany przynajmniej na rok przed upływem tego terminu, pozostanie on w mocy na nowy okres lat trzech i t. d.

NA DOWÓD CZEGO Pełnomocnicy podpisali niniejszy Traktat.

Sporządzono w Warszawie, dnia 30-go listopada 1928 r. w dwóch egzemplarzach.

(—) August Zaleski (—) Lou's Walko
L. S. L. S.

Zaznajomiwszy się z powyższym Traktatem, uznaliśmy go i uznajemy za słuszny zarówno w całości, jak i każde z zawartych w nim postanowień; oświadczamy, że jest przyjęty, ratyfikowany i potwierdzony, i przyrzekamy, że będzie niezmiennie zachowywany.

Na dowód czego wydaliśmy Akt niniejszy, opatrzone pieczęcią Rzeczypospolitej.

W Warszawie, dnia 23 grudnia 1929 r.

(—) I. Mościcki

Przez Prezydenta Rzeczypospolitej
Prezes Rady Ministrów:

(—) Switalski

Minister Spraw Zagranicznych:

(—) August Zaleski

L. S.

2) Chaque Partie nomme deux personnes, dont une seulement peut être son national. Ces personnes choisiront ensemble un Président. En cas de partage de voix le Président de la Confédération Suisse sera prié de procéder à la désignation nécessaire.

3) La décision de la Commission Spéciale est obligatoire pour les deux Parties.

Article 17.

La sentence rendue par le tribunal sera exécutée de bonne foi par les Parties.

Article 18.

Les Hautes Parties Contractantes s'abstiendront, durant le cours de la procédure de conciliation ou d'arbitrage, de toute action ou mesure pouvant avoir une répercussion préjudiciable sur l'acceptation de proposition de la Commission de Conciliation ou sur l'exécution de la sentence.

Article 19.

Chaque Partie supportera ses propres frais et une partie égale des frais de la procédure de conciliation et d'arbitrage.

Article 20.

Les contestations qui surgiraient au sujet de l'interprétation ou de l'exécution du présent Traité seront, sauf convention contraire, soumises directement à l'arbitrage.

Article 21.

1) Le présent Traité sera ratifié et l'échange des ratifications aura lieu à Budapest aussitôt que faire se pourra.

2) Il entrera en vigueur le trentième jour après l'échange des documents de ratification.

3) Le Traité est conclu pour une durée de trois ans à compter de son entrée en vigueur.

4) S'il n'est pas dénoncé une année au moins avant l'expiration de ce terme, il demeurera en vigueur pour une nouvelle période de trois ans et ainsi de suite.

EN FOI DE QUOI les Plénipotentiaires ont signé le présent Traité.

Fait à Varsovie, le 30 Novembre 1928, en double exemplaire.

(—) August Zaleski (—) Louis Walko
L. S. L. S.

Après avoir vu et examiné ledit Traité, Nous l'avons approuvé et approuvons en toutes et chacune des dispositions qui y sont contenues; déclarons qu'il est accepté, ratifié et confirmé, et promettons, qu'il sera inviolablement observé.

En Foi de Quoi, Nous avons donné les Présentes, revêtues du Sceau de la République.

A Varsovie, le 23 décembre 1929.

(—) I. Mościcki

Par le Président de la République
Le Président du Conseil des Ministres:

(—) Switalski

Le Ministre des Affaires Étrangères:

(—) August Zaleski

L. S.